

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נזיר דף מ.

מנין שנזיר אסור לגלח בתער, ומנין שמצוה עליו אחר נזירותו לגלח בתער?

מצוה לגלח בתער אחר נזירותו	איסור גילוח תער בנזירותו	
מיייתור תיבת "תער", ²	לא יעבור על ראשו ¹	לרבנן
"לא יעבור על ראשו עד מלאתי" ⁴	מיייתור תיבת "תער" - ולעבור ב' לאוים ³	לרבי

נזיר שמגלח בתער או בכעין תער, מה דינו בדלהלן?

לסתור ימי נזירותו	לעכב בתגלחת מצוה	למלקות	
עד שיגלח רוב ראשו	אם השאיר ב' שערות	אפי' גילח שיערה אחת חייב	לת"ק ולרב חסדא ⁵
אם גילח ב' שערות	אם השאיר ב' שערות	אפי' גילח שיערה אחת חייב	לר' שמעון בן יהודה

נזיר דף מ:

במה נחלקו ר' אליעזר ורבנן בדלהלן?

אליבא דר' אליעזר	אליבא דרבנן	
את הלימוד הגמ' לעיל מ. - שרצתה ללמוד מצורע מנזיר ⁷	הברייתא לעיל לט: - שביארה שלא לומדים נזיר מצורע ⁶	מה מעמידים כוותיה
דוקא בתער	בתער ובשאר המשחיתים	במה אסור לנזיר לגלח
הו"א ללמוד מנזיר ⁹	מיייתור ד"זקנו" ⁸	מנין שמצורע מגלח דוקא בתער
חייב	פטור ¹⁰	המגלח זקנו במלקט ורהיטני

¹ ומוזה למדנו לתער שהוא בכלל כל המעבירים שאסורים וחייב.

² דהיינו מזה שכתוב "תער לא יעבור על ראשו" ותיבת "תער" מיותרת דהרי ריבינו בהמשך כל המעבירים, ולכך על כרחך שבא ללמד לתגלחת האחרונה שאחר נזירותו שמצוה שתהיה בתער דוקא.

³ ס"ל לרבי שאף שתער בכלל כל המעבירים - ומצד זה חייב לאו אחד, בכל אופן כתבה התורה בפירוש "תער" כדי להחמיר עליו שאם מעביר בתער עובר בב' לאוים.

⁴ ודרשינן אבל אחר מלאות לא תהיה תגלחתו אלא בתער. ותיבת תער נדרשת לפנינו ולאחריו, כמבואר בתוד"ה רבי.

⁵ מדברי ר' שמעון בן יהודה (שאמר "כשם ששתי שערות מעכבות בו" וכו'), אנו יודעים מה סובר ת"ק (דמשמע שבזה מודה ת"ק), והיינו שהיכא שהשאיר ב' שערות כשבא לגלח בתגלחת מצוה מעכב - וכסברת רב חסדא.

⁶ הברייתא לעיל ביארה שאי אפשר ללמוד שמצות תגלחת נזיר בסוף נזירותו בתער היא ממצורע, וש"מ שס"ל שמצורע דבר פשוט שמצות תגלחתו היא בתער דוקא.

⁷ הגמ' דנה בדברי הברייתא דלעיל מנין לנו שמצות תגלחת של מצורע היא בתער.

⁸ פי', גבי מצורע נאמר (ויקרא יד ט): "יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו", ולמדו רבנן דתיבת "זקנו" באה ללמדנו דאף שנאמר גבי כהנים (שם כא ה:) "ופאת זקנם לא יגלחו" והייתי חושב שגם אם היה מצורע לא יגלח זקנו, תלמוד לומר "זקנו" שכן צריך לגלח. ומוזה שצריך את הריבוי הזה, ש"מ שמצות הגילוח של מצורע היא בתער, ולכן הו"א שיהיה אסור להשחית את הזקן בתער לולא הייתור ד"זקנו".

⁹ והגמ' דוחה את הלימוד. ולקמן (דף מא.) שואלת הגמ' "מי"ט דר"א" וכו', דהיינו מנין לשיטתו שצריך המצורע לגלח דוקא בתער, ולומדת את זה מ"ראשו" האמור במצורע.

¹⁰ דגילוח צריך להיות דוקא בתער, דכתיב (ויקרא כא ה:) "ופאת זקנם לא יגלחו" והיינו דוקא בתער שעושה גילוח, אבל מלקט ורהיטני אינם עושים גילוח (הגם שעושים השחתה). יכול שיהיה חייב על מספרים שהם מגלחות, ת"ל (שם יט כז): "ולא תשחית פאת זקנך" גילוח שיש בו השחתה, ומספרים אינם עושים השחתה. ומכאן אנחנו יודעים שדוקא על תער חייב - שעושה גם גילוח וגם השחתה.